

ساعت برگزاری : ۹ صبح	نمره : ۱۵	مهلت پاسخگویی : ۹۰ دقیقه
-------------------------	--------------	-----------------------------

مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

امتحانات متمرکز تابستان ۱۴۰۳-۱۴۰۲
سطح دو

پاسخنامه

کد امتحان:	۲۴۰۲۳/۰۵
تاریخ آزمون:	۱۴۰۳/۶/۲۰
عنوان:	اصول فقه (۳)
کتاب:	دروس فی علم الاصول
محدوده:	از ابتدای دلیل شرعی غیر لفظی تا ابتدای اصول عملیه
حذفیات:	ندارد

توجه: «سؤالات تستی هر کدام ۰/۵+ و تشریحی ۲ نمره دارد.»

- ۱- در کدام مثال، فعل معصوم علیه السلام بدون قرینه دلالت بر رجحان (استحباب) می کند؟
  - الف. خوردن پنیر پس از خرید از بازار مسلمین
  - ب. سوار بر مرکب شدن در احرام
  - ج. دعا هنگام رویت هلال ماه
  - د. خوابیدن بین الطلوعین
- ۲- به چه دلیل درجه موافقت خبر در اجماع، ضعیف تر از درجه خبر در تواتر است؟
  - الف. مصب اجماع مبهم است اما مصب تواتر متعین است.
  - ب. اخبار در اجماع مع الواسطه است اما در تواتر بلا واسطه است.
  - ج. اخبار در اجماع حدسی است ولی در تواتر حسی است
  - د. اجماع در روایات بسیار محقق می شود ولی تواتر نادر است.
- ۳- نقد شهید بر کسانی که از طریق آیه شریفه «فَسئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ» بر حجیت خبر واحد استدلال کرده اند، چیست؟
  - الف. امر، ارشادی است نه مولوی
  - ب. فقط حجیت علم اثبات می شود.
  - ج. خبر واحد مصداق «لاتعلمون» است.
  - د. فقط هنگام سوال خبر واحد حجت است.
- ۴- به نظر مصنف، قاعده التسامح فی ادلة السنن دلالت بر چه چیزی می کند؟
  - الف. اثبات نفس ثواب از جهت وعده مولوی
  - ب. انشاء استحباب واقعی نفسی
  - ج. جعل حجیت برای مطلق بلوغ خبر
  - د. ارشاد به حکم عقل به حسن احتیاط
- ۵- قید در کدام گزینه هم قید واجب است و هم قید وجوب؟
  - الف. قید طهارت از خبث نسبت به صلاه
  - ب. قید استطاعت نسبت به حج
  - ج. قید طهارت از حدث نسبت به صلاه
  - د. قید دخول شهر رمضان نسبت به صوم
- ۶- نسخ احکام در کدام مرتبه از مراحل حکم در حق خداوند امکان دارد.
  - الف. اراده
  - ب. مصلحت
  - ج. جعل
  - د. منجزیت
- ۷- چگونگی اثبات سکوت معصوم علیه السلام بر حجیت سیره عقلا را تبیین کنید.

سکوت امام حاکی از امضای نکته در اذهان عقلاست. اگر نکته مورد امضا باشد حکم تکلیفی و وضعی از امضای امام بدست می آید نه فقط جواز و محدود به مواردی که در عصر امام بوده نمی شود و موارد دیگر را هم در بر می گیرد.
- ۸- دلالت آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ» بر حجیت خبر واحد را تبیین کرده و دو اشکال وارده بر آن را بنویسید.

آیه جمله شرطیه است که دلالت دارد بر اینکه اگر فاسق خبر آورد تبیین کنید مفهوم آیه این می شود اگر فاسق خبر نیاورد (عادل خبر آورد) تبیین لازم نیست و عمل کنید این یعنی حجیت خبر واحد.

اشکال اول: شرط محقق موضوع و جمله مفهوم ندارد.

اشکال دوم: حکم و جوب تبیین بدلیل عدم برخورد از روی جهالت با خبر فاسق است و این علت در تمام خبرهای واحد موجود است چه عادل چه فاسق پس علت مانند قرینه متصله مفهوم را از بین می برد.

۹- دلیل استثناء ظواهر کتاب از تحت حجیت ظواهر در عبارت «ان القرآن الکریم داخل تحت قسم المجمل و لیس تحت الظاهر» را نوشته، جواب شهید صدر را در رد دلیل بیان نماید (۲ مورد)

خداوند الفاظ قرآن را مجمل قرار داده تا نیاز مردم در فهم قرآن به امام زیاد شود و دوم به دلیل شامخ بودن و در دسترس نبودن قرآن فهم قرآن میسر نیست.

اشکال شهید صدر: تعمد در اجمال خلاف حکمت نزول قرآن است

۲- ارتباط مردم با امام فرع و نتیجه اقامه حجت بر دین است که آن هم متوقف بر فهم قرآن و درک مضامین آن است.

۳- شامخ بودن الفاظ قرآن نباید هدف نزول آن یعنی هدایت مردم را از بین برد.

۱۰- فرق «قدرت شرعی» و «قدرت عقلی» به عنوان شرط تکلیف راضمن مثال توضیح دهید.

اگر قدرت در مرحله ملاک دخیل باشد، قدرت شرعی است مانند روزه گرفتن که فقط در حق قادرین مصلحت دارد بنابراین در حق عاجز مصلحت ندارد.

اگر قدرت در مرحله ملاک دخیل نباشد قدرت عقلی است در حق قادر و عاجزانجام فعل مصلحت دارد مانند نماز خواندن

۱۱- آیا نهی از عبادات دلالت بر بطلان آن دارد؟ با ذکر دلایل توضیح دهید.

نهی از عبادات دلالت بر بطلان دارد.

به دودلیل: ۱- لازمه حرمت عمل عبادی این است که امر به آن تعلق نمی گیرد بدلیل اینکه اجتماع امر و نهی در یک فعل واحد ممتنع است و وقتی امر شامل آن نشود مجزی نیست و این همان بطلان است

۲- وقتی عملی حرام باشد مبعوض مولاست و تقرب با چنین عملی ممکن نیست.

۱۲- مراد از شرط متأخر را در ضمن یک مثال تبیین نمایید و دلیل قائلین به استحاله شرط متأخر را بنویسید.

گاهی شرط از نظر زمانی متأخر از وجوب (حکم تکلیفی یا وضعی) و واجب مانند اجازه در عقد فضولی بنا بر قول کشف که از نظر زمانی متأخر از تحقق ملکیت از زمان عقد است (اجازه کاشف از تحقق ملکیت از حین عقد است. شرط واجب مانند صحت روزه روز شنبه مستحاضه به شرط انجام غسل شب یک شنبه.

برخی قائل به محال بودن شرط متأخرند زیرا رابطه شرط نسبت به مشروط رابطه علی و معلولی است و همچنان که علت از معلول متأخر نمی شود شرط نسبت به مشروط متأخر نمی شود.